

سرشناسه : اصغرزاده، علی، ۱۳۴۷
 عنوان قراردادی : چشمه ای از معرفت، فارسی
 عنوان و نام بدیداور : چشمه ای از معرفت، تألیف علی اصغرزاده
 مشخصات نشر : قم، اندیشه هادی، ۱۳۹۴
 مشخصات ظاهری : ۱۹۱ ص.
 شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۵۰-۵۸-۱
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 یادداشت : کتابنامه، ص، ۱۸۹-۱۹۱، همچنین به صورت زیر نویس
 موضوع : اخلاق اسلامی
 موضوع : احادیث اخلاقی، قرن ۱۴
 موضوع : خودسازی (اسلام)
 رده بندی کنگره : ۱۴۹۴ دج ۶ الف/BP۲۲۷/۸
 رده بندی دیویی : ۲۹۷،۶۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۷۲۵۲۵

انتشارات اندیشه هادی

دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر، پلاک ۱۶۰/۲
 تلفن: ۰۲۵۳۷۸۳۲۲۹۵ - ۰۲۵۳۷۸۳۲۲۹۵
 وبسایت: www.andishahadi.com

❖ نام کتاب: چشمه ای از معرفت
 ❖ مؤلف: علی اصغرزاده
 ❖ ناشر: اندیشه هادی
 ❖ چاپ: نگارش
 ❖ نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۴
 ❖ تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
 ❖ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۸۵۰-۵۸-۱
 ❖ قیمت: ۷۰۰۰۰ ریال

آدرس: قم/ خیابان ارم/ پاساژ قدس/ طبقه پنجم/ پلاک (۱۶۰/۲) - انتشارات اندیشه هادی -
 چاپ و نشر قرآن، مفاتیح الجنان، نهج البلاغه، کتب مذهبی، عمومی
 پست الکترونیک andishahadi@yahoo.com

تلفن: ۰۲۵۳۷۸۳۲۲۹۵ همراه: ۰۹۱۲۱۵۳۷۴۴۳

چشمه‌ای از معرفت

www.ketab.ir

تألیف: علی اصغرزاده

فهرست

مقدمه	۱۶
فصل اول: ایمان	۱۹
شناخت ایمان	۲۱
ره آورد ایمان	۲۱
حق نفس و قلب	۲۲
آنچه باید پیش فرستاد	۲۳
چهارده سوگند برای اهمیت کهنیبت نفس	۲۴
۱- مشارطه	۲۵
۲- مراقبه	۲۷
۳- محاسبه	۲۹
کیفیت محاسبه	۳۰
در بیان سایر حقوق واجب و مستحبی	۳۱
حق خدای بزرگ	۳۱
خداشناسی	۳۱
ستایش خدا	۳۲
آفرینش موجودات	۳۲
ویژگی فرشتگان	۳۲
علم خداوند	۳۳
رحمت خداوند	۳۳
محبت خدا	۳۴
عفو خداوند	۳۵
ترس از خداوند	۳۶
توحید و شرک	۳۷

۳۸	حق نماز
۳۹	آداب نماز
۴۰	غفلت از حقیقت نماز
۴۱	اسرار وقت نماز
۴۲	نماز پاک کننده گناهان
۴۲	نماز موجب نزول رحمت الهی
۴۳	فضیلت نماز جماعت
۴۴	فضیلت نماز شب
۴۵	حق روزه
۴۵	آداب روزه
۴۶	درجات روزه داران
۴۷	آثار روزه
۴۷	حق قرآن
۴۸	آداب قرائت قرآن
۴۹	حق زکات
۵۰	حق صدقه
۵۱	حق همسر
۵۱	حق شوهر
۵۲	نادیده گرفتن خطاهای همسر
۵۲	بداخلاقی زن
۵۲	حق مادر
۵۳	حق پدر
۵۳	احترام به والدین
۵۳	احسان به پدر و مادر چیست؟
۵۵	عاق والدین
۵۶	حق فرزند
۵۶	حق برادر

۵۶.....	حق کسی که به تو احسان کرده
۵۶.....	حق همسایه
۵۷.....	حق مال و دارایی
۵۷.....	طهارت و نظافت
۵۸.....	آداب باطنی طهارت بدن
۵۸.....	تفکر
۵۸.....	فکر برای عبرت و پند آموزی
۵۹.....	تفکر چگونه باشد؟
۶۰.....	عبرت از مرگ
۶۱.....	ذکر و آداب آن
۶۱.....	۱- ذکر قلبی
۶۲.....	۲- ذکر لفظی
۶۳.....	آداب و شرایط دعا
۶۳.....	۱- زمان دعا
۶۴.....	۲- مکان دعا
۶۴.....	۳- آداب دعا کننده
۶۵.....	۴- علت تاخیر در اجابت دعا
۶۶.....	زیارت و آداب آن
۶۷.....	فضیلت زیارت امام حسین (علیه السلام)
۶۸.....	برخی زیارات اختصاصی امام حسین (علیه السلام)
۶۸.....	۱- زیارت عاشورا
۶۹.....	۲- زیارت وارث
۶۹.....	۳- زیارت ناحیه مقدسه
۷۰.....	۴- زیارت مختصر
۷۰.....	یادآوری مصیبت اهل بیت عبادت است
۷۱.....	فضیلت زیارت امام رضا (علیه السلام)
۷۱.....	عنایت امام رضا (علیه السلام) به زائرین مخلص

۷۲..... فضیلت صلوات بر محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله)

۷۴..... صلوات خاصه

۷۷..... فصل دوم: فضایل اخلاقی

۷۹..... مکارم اخلاقی

۷۹..... تقوا

۸۰..... اهمیت تقوا

۸۰..... مراتب تقوا

۸۱..... عمل کم همراه با تقوا ارجمند است

۸۲..... پاداش متقین

۸۲..... بهشتی که برای متقین آماده است

۸۳..... رهایی پرهیزکاران از آتش جهنم

۸۴..... دوستی پرهیزکاران

۸۵..... توبه

۸۶..... توبه در قرآن

۸۶..... توبه در روایات

۸۸..... سستی در استغفار از وسوسه‌های شیطان

۸۹..... کلماتی که به واسطه‌ی آن توبه‌ی آدم (علیه السلام) پذیرفته شد

۸۹..... گناه بعد از توبه

۹۰..... آثار توبه

۹۱..... داستان توبه‌ی بهلول

۹۲..... شناخت عقل

۹۳..... تقسیم بندی عقل

۹۴..... خردمند در کلام امام موسی بن جعفر (علیه السلام)

۹۴..... بشارت خردمندان

۹۵..... پندگیری خردمندان

۹۵..... کردار خردمندان

۹۶..... سیرت خردمندان

۹۶.....	اخلاق خردمندان
۹۷.....	عنایت خدا به خردمندان
۹۷.....	یقین
۹۸.....	فضیلت یقین
۹۹.....	علامات یقین
۹۹.....	امر به معروف و نهی از منکر
۱۰۱.....	صبر و شکیبایی
۱۰۱.....	پایه‌های صبر
۱۰۲.....	۱- صبر در مصیبت
۱۰۳.....	۲- صبر در اطاعت خداوند
۱۰۳.....	۳- صبر بر معصیت
۱۰۴.....	مراتب صبر
۱۰۴.....	ارزش و جزای صبر
۱۰۵.....	حقیقت صبر
۱۰۵.....	صدق و راستگویی
۱۰۶.....	سکوت و خموشی
۱۰۶.....	چشم پوشی
۱۰۷.....	زندگی زاهدانه در دنیا
۱۰۸.....	حقیقت مرگ و علل ترس از آن
۱۰۸.....	سختی‌های مرگ
۱۰۹.....	قبض روح کافر و ظالم
۱۱۰.....	اثرات یاد مرگ
۱۱۰.....	عوامل ترس از مرگ و علاج آن
۱۱۰.....	۱- دل‌بستگی به دنیا
۱۱۱.....	۲- خوف از معاصی
۱۱۱.....	اعمالی که موجب آسانی سکرات موت است
۱۱۴.....	اخلاص

۱۱۴.....	ارزش اخلاص
۱۱۵.....	آثار اخلاص
۱۱۵.....	شکرگزاری
۱۱۶.....	آثار شکر
۱۱۶.....	منعم حقیقی
۱۱۷.....	حقیقت عبودیت
۱۱۸.....	شرافت علم و عمل
۱۱۹.....	حسن خلق و خوی خوش
۱۱۹.....	پاداش حسن خلق
۱۲۰.....	خوش خلقی معجزه‌ی اخلاقی پیامبر
۱۲۰.....	اندازه‌ی حسن خلق و آثار آن
۱۲۱.....	مدارا و سازگاری با مردم
۱۲۲.....	عفو و گذشت
۱۲۲.....	فضیلت عفو
۱۲۲.....	پاداش عفو
۱۲۳.....	عیب پوشی
۱۲۴.....	حلم
۱۲۵.....	مواضع حلم
۱۲۵.....	حلم در حدیث عنوان بصری
۱۲۶.....	فضیلت حلم
۱۲۶.....	سخاوت
۱۲۷.....	نشانه‌های سخاوت
۱۲۷.....	پاداش سخاوت
۱۲۸.....	فضیلت سخاوت
۱۲۸.....	تواضع
۱۲۹.....	عملت را هیچ بدان
۱۲۹.....	سیمای متواضعان

۱۳۰	تواضع حضرت موسی
۱۳۰	شاد کردن مومن
۱۳۱	روا کردن حاجت مومن
۱۳۲	اصلاح میان مردم
۱۳۳	فصل سوم: رذایل اخلاقی
۱۳۵	دنیا دوستی سرآغاز هر گناه
۱۳۵	دنیا شناسی
۱۳۵	دنیا محلی برای کسب عبرت
۱۳۶	دنیا محل اخذ توشه
۱۳۷	در مذمت دنیا و آثار دلبستگی به آن
۱۳۸	ناپایداری دنیا
۱۳۹	فنا و بی‌وفایی دنیا
۱۴۰	عبرت‌های دنیا
۱۴۰	نکوهش و بیزاری از دنیا
۱۴۱	مقایسه‌ی دنیا و آخرت
۱۴۱	نتیجه‌ی جمع آوری مال دنیا
۱۴۲	آفات دوستی مال
۱۴۳	پرهیز از مال حرام
۱۴۳	نجوای خداوند با حضرت موسی (علیه السلام) در مورد دنیا
۱۴۴	پندهای حضرت عیسی (علیه السلام) در مورد دنیا
۱۴۵	تجسم دنیا
۱۴۵	موعظه لقمان به فرزندش
۱۴۶	شناخت گناهان
۱۴۶	دردناک بودن گناهان
۱۴۷	۱- گناهان کبیره
۱۴۸	۲- گناهان صغیره
۱۴۹	لمم چیست؟

۱۴۹	آثار اجتماعی گناه
۱۵۰	آثار فردی گناه
۱۵۱	بیزاری خداوند از گناهکاران
۱۵۲	عذاب گناهکاران
۱۵۲	بهشت و جهنم با همین عمر کوتاه در دنیا
۱۵۳	موعظه‌ی امام حسین (علیه السلام) به گناهکار
۱۵۴	موعظه‌ی امام شجاع (علیه السلام)
۱۵۴	موعظه‌ی امام صادق (علیه السلام)
۱۵۴	گناهان اعظم و جوارح
۱۵۵	زبان
۱۵۵	نگهداری زبان راه نجات
۱۵۶	اهم گناهان زبان
۱۵۷	۱- دروغگویی
۱۵۸	نشانه‌های دروغ پرداز
۱۵۸	شیطان پایه‌گذار دروغگویی
۱۵۹	راههای درمان دروغ
۱۵۹	۲- غیبت
۱۶۰	راههای جبران غیبت
۱۶۰	مصادیق غیبت
۱۶۱	اساس غیبت
۱۶۱	۳- مسخره و تحقیر دیگران
۱۶۲	۴- عیب جویی و طعنه به دیگران
۱۶۲	چاره‌ی عیب جویی
۱۶۳	۵- جدل
۱۶۴	۶- سخن چینی
۱۶۵	۷- دشنام
۱۶۶	چشم

۱۶۷	 گوش
۱۶۸	 دست و پا
۱۶۸	 شکم
۱۶۹	 روح شهوت
۱۷۰	 وسوسه
۱۷۰	 ظلم
۱۷۱	 فخر فروشی
۱۷۲	 قطع رحم
۱۷۳	 شک
۱۷۳	 بخل
۱۷۴	 علاج بخل
۱۷۴	 حسد
۱۷۵	 عوامل حسادت
۱۷۵	 نشانه‌های حسود
۱۷۵	 گناهان ناشی از حسد
۱۷۶	 آثار حسادت
۱۷۶	 حسادت صفت شیطانی
۱۷۷	 حرص
۱۷۷	 آفات حریص
۱۷۸	 طمع
۱۷۹	 عجله
۱۷۹	 ریا
۱۸۰	 ریا شرک است
۱۸۰	 ریا نابود کننده عمل است
۱۸۱	 نشانه‌های ریاکار
۱۸۱	 علاج ریا
۱۸۱	 غضب

۱۸۲	غضب آتش شیطان
۱۸۲	سخت‌ترین چیزها خشم خداست
۱۸۳	معالجه‌ی غضب
۱۸۳	کبر و بزرگ منشی
۱۸۴	سبب تکبر چند چیز است:
۱۸۴	مذمت متکبرین
۱۸۴	تکبر آفت عبرت
۱۸۵	علاج و درمان تکبر
۱۸۶	عجب
۱۸۶	درجات عجب
۱۸۷	مذمت عجب
۱۸۷	عجب راه نفوذ شیطان
۱۸۸	معالجه‌ی عجب
۱۹۰	فهرست منابع

مقدمه

ستایش خداوندی را سزااست که حمد را بهای نعمت هایش و وسیله‌ای برای افزایش حسناتش و راهی برای طالبان معرفتش قرار داد و انسان را برترین آفریده خود انتخاب نمود و آنگاه فرمود: «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ» و او را مزین به روح خود فرمود و عقل را به عنوان روشنگر راه قرار داد و بر این صورتگری خویش فرمود: «فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ» و این گوهر گران بها را به عنوان پیامبر درونی همگام با پیامبر بیرونی برای رسیدن به کمال معرفت در دل او نهاد.

دروود و رحمت بی پایان خداوند بر حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) پیامبر رحمت و نایبان بر حقش ائمه‌ی معصومین (علیهم السلام) که رهبران دین اند، راهبرانی که از نسل پیامبر مظهر تجلی اسماء حسنی خداوندی هستند و خداوند آنان را از هر پلیدی مطهر فرمود و آنگاه اجر رسالت پیامبرش را مودت آنان قرار داد. و آنان را خلفای خویش در روی زمین اختیار نمود تا زمینه ساز وعده‌ی شریفش «وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ» باشند. بهترین سلام و صلوات و تحیات خداوند نثار آنان باد.

پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) فلسفه بعثت خود را تکمیل مکارم اخلاقی بیان نموده است و امت خود را برای کسب و تحصیل ملکات اخلاقی سفارش نمود و قرآن کریم پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) را الگو و اسوه‌ی پاک مردان معرفی نموده است: «لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ» در این نوع از حیات بشری انسان خدا را همیشه شاهد و ناظر بر اعمال خود می‌بیند. و عنان نفس را چنان مهار می‌کند که گویی هر لحظه به دنبال اویند.

آری شیعه‌ی امام علی (علیه السلام) باید در عمل به مولای خود اقتدا کند تا از گمراهی و ضلالت نجات یابد که آن حضرت فرمود: اگر یکی از شما مکارم اخلاقی

را به طور کامل دارا باشید من تکمیل این مکارم را برای او ضمانت می‌کنم. مانند این که کسی با خود عهد بندد که هرگز دروغ نگوید. به دنبال این اخلاق حسنه مانعی برای دیگر رذایل ایجاد می‌شود. چون قصد او بر ترک دروغ است لذا هر کار خلافی که به دنبال آن او را مجبور به دروغگویی نماید آن را ترک خواهد کرد. پس این صداقت در گفتار پلی برای گذر سالم از تمامی گناهان فراهم خواهد آورد. و این است مفهوم سخن امام باقر (علیه السلام) که فرمود: همانا احادیث و سخنان ما دل‌ها را زنده می‌کند و امام رضا (علیه السلام) فرمود: اگر مردم با سخنان حکیمانه‌ی ما آشنا شوند، از ما پیروی خواهند کرد. و انسانی که بداند اعمال و کردار او در عالم هستی از دیدگاه الهی مخفی نمی‌ماند و هر آن چه کسب کرده با همان محشور خواهد شد. این موعظه‌ی گران بهای پیامبر (صلی الله علیه و آله) او را کفایت می‌کند که فرمود: همانا بنده‌ی مومن بین دو ترس گرفتار است: یکی این که نمی‌داند خداوند با گناهان گذشته‌ی او چه معامله‌ای خواهد کرد. و دیگر این که نمی‌داند در مدت عمر باقی مانده چه سرنوشتی را برای او رقم خواهیم زد!! لذا کسی که گرفتار چنین غم و اندوهی است این کتاب را بخواند که گردآوری شده از سخنان معصومین (علیهم السلام) است و امام حسین (علیه السلام) فرمود: ما اهل خانه‌ی کرامت و معدن رسالت و نشانه‌های حقی هستیم که خداوند آن را در دل ما به ودیعه نهاده و زبان ما را به آن گویا ساخته است. پس برای کسب معرفت زانوی ادب را در محضر اهل بیت (علیهم السلام) زدیم و بدین خاطر نام کتاب را چشمه‌ای از معرفت نام نهادیم تا راهی روشن برای پویندگان این طریق باشد.

هرچند در این باب کتب بسیار معتبری از علمای بزرگ از جمله، کتاب بسیار ارزشمند معراج السعادة مرحوم ملا احمد نراقی به رشته‌ی تحریر درآمده است، حقیر پس از مطالعه‌ی چند کتاب و خلاصه برداری از آنها و توصیه و اصرار یکی از دوستان مرا بر آن داشت تا مطالبی را به سبک ساده و درخور فهم عموم عرضه شود. تا خوانندگان عزیز ضمن بهره مندی از مطالب در عمل از شیعیان واقعی آن حضرت قلمداد شویم تا از فیض و آن ثوابی نیز عاید این فقیر بشود و در این کار قصدی جز رضای الهی را طالب نبوده‌ام.

مباحث این کتاب در قالب سه فصل زیر مطرح شده است:

بخش اول: مفهوم ایمان و تقسیم آن بین اعضا و جوارح و کیفیت محاسبه‌ی نفس و سایر حقوق مستحبی و واجب را شامل می‌شود.

بخش دوم: فضایل اخلاقی و کیفیت تحصیل آن‌ها از قبیل مفهوم تقوا و توبه و سایر ملکات اخلاقی.

بخش سوم: بیان رذایل اخلاقی و نحوه‌ی تزکیه‌ی آن‌ها از قبیل انواع گناهان و ارتکاب آن توسط اعضا و جوارح است.

از ویژگی‌های عمده‌ی این مجلد این است که با شیوه‌ای ساده و به صورت مختصر خواننده را به صورت علمی و عملی به تحصیل ملکات و تزکیه‌ی رذایل دلالت می‌کند و از نقل داستان‌های اشخاصی که طی طریق نموده و در این راه گام برداشته و دارای کشف و کراماتی شده اند به دلیل فردی بودن از ذکر آن‌ها خودداری شده است. چه شرط اصلی و موفقیت در این راه اخلاص و جلب رضای الهی است و با حصول آن تحصیل حاصل است و دارنده را بی‌نیاز از هرچیز دیگری می‌کند و چه صاحبان کشف کراماتی که عاقبت بخیر نشده اند. پس باید با اخلاص در این راه گام نهاد تا نصرت الهی فرین تو شود.

«والسلام»